

План управљања заштићеним подручјем Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ за период 2025 – 2029

Палић, октобар 2024. године

САДРЖАЈ

УВОД (4)

1. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ, КАО И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА (5)
2. ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА (7)
3. ПРЕГЛЕД КОНКРЕТНИХ АКТИВНОСТИ, ДЕЛАТНОСТИ И ПРОЦЕСА КОЈИ ПРЕДСТАВЉАЈУ ФАКТОР УГРОЖАВАЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА (8)
4. ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА (9)
5. АНАЛИЗА И ОЦЕНА УСЛОВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ТИХ ЦИЉЕВА (11)
6. ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ, ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ (13)
7. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА (15)
8. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НА ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈУ И УРЕЂЕЊУ ПРОСТОРА (16)
9. ПРОСТОРНА ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПЛАНСКИХ НАМЕНА И РЕЖИМА КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА (17)
10. АКТИВНОСТИ НА ПРОМОЦИЈИ ВРЕДНОСТИ (19)
11. СТУДИЈСКА (ИСТРАЖИВАЧКА), ПРОГРАМСКА, ПЛАНСКА И ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЦИЉЕВА И АКТИВНОСТИ (20)
12. ОБЛИЦИ САРАДЊЕ И ПАРТНЕРСТВА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ ВЛАСНИЦИМА И КОРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ (21)

13. АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА СПРОВОЂЕЊУ ПЛАНА СА ДИНАМИКОМ И СУБЈЕКТИМА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПЛАНА УПРАВЉАЊА И НАЧИН ОЦЕНЕ УСПЕШНОСТИ ЊЕГОВЕ ПРИМЕНЕ (22)
14. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ДРУГЕ МАТЕРИЈАЛНЕ ПРЕДПОСТАВКЕ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА У УПРАВЉАЊУ ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ И НАЧИН ЊИХОВОГ ОБЕЗБЕЂИВАЊА (26)

УВОД

Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ стављен је под заштиту као заштићено подручје од локалног значаја – III категорије у складу са чланом 17 Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10–исправка и 14/16 и 95/2018 – др. закон и 71/2021) и по прибављеној сагласности Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања Републике Србије број 353–02–128/2012–03 од 23.1.2013. године.

Споменик природе чине 31 стабло храста лужњака у улицама Беле Бартока, Петефи Шандора и на Тргу Ласла Мађара на Палићу. У претходном периоду замењено је 2 девитализована стабала храста лужњака новим, дрворедним садницама исте врсте у наведеним улицама (Решење о условима заштите природе број 03–2732/2 од 02.11.2018. године Покрајинског завода за заштиту природе). Стабла захватају површину од 2,25 ха и она је у јавној–државној својини, обухватајући парцеле у КО Палић: 355, 409/10, 411/5, 411/8, 412/4, 418/4, 431/5, 1473/7 (део), 1473/8 (део) чинећи заштићено подручје.

Ово је прва заштита предметних стабала.

Одлуком скупштине Града Суботице о проглашењу заштите за Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ („Службени лист Града Суботице“ бр. 15/13 и 17/13–исправка) утврђено је да функцију управљача обавља ЈП „Палић–Лудаш“ из Палића, које управља и осталим заштићеним подручјима у околини Суботице.

Послове непосредног управљања обавља Сектор за заштиту природе Јавног предузећа „Палић–Лудаш“, који располаже стручном и чуварском службом.

У складу са Законом о заштити природе, члан 52 и 53 и Одлуком о проглашењу заштићеног подручја Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“, члан 9, управљач заштићеног подручја, Јавно предузеће „Палић – Лудаш“, у обавези је да доноси План управљања овим заштићеним подручјем за период од 5 година. Чланом 53 Закона о заштити природе одређен је садржај плана управљања.

Полазишта за израду овог Плана управљања су:

1. Природне вредности и карактеристике и стање заштићеног подручја (извор: Студија са предлогом заштите за Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“/ Покрајински завод за заштиту природе 2011, теренски увид),
2. Законска решења, обавезе, услови, могућности и ограничења у вези са заштитом, уређивањем, коришћењем и развојем подручја,
3. Планови, основе, програми (важеће просторно планска и урбанистичка документација, План управљања Спомеником природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ за период 2020–2024. године,
4. Пракса и систем управљања и финансирања заштићених подручја и начин њиховог обезбеђивања.

План се, уз претходно прибављено Решење о условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе (број: 03 019–3114/2, од 14.10.2024.) и накнадно прибављеном Мишљењу о уграђености услова заштите природе, доставља на сагласност Градоначелнику.

1. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ ПРИРОДНИХ И СТОРОНИХ ВРЕДНОСТИ, КАО И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Заштићено подручје Споменик природе „Стабла хрasta лужњака на Палићу“ се налази у Граду Суботица, насељу Палић, у АП Војводини, у Србији. Смештен је између Палићког језера и Суботичке пешчаре, на око 220 м северно од места укрштања пута М – 22.1 Суботица–Хоргош и железничке пруге Суботица – Хоргош – Сегедин.

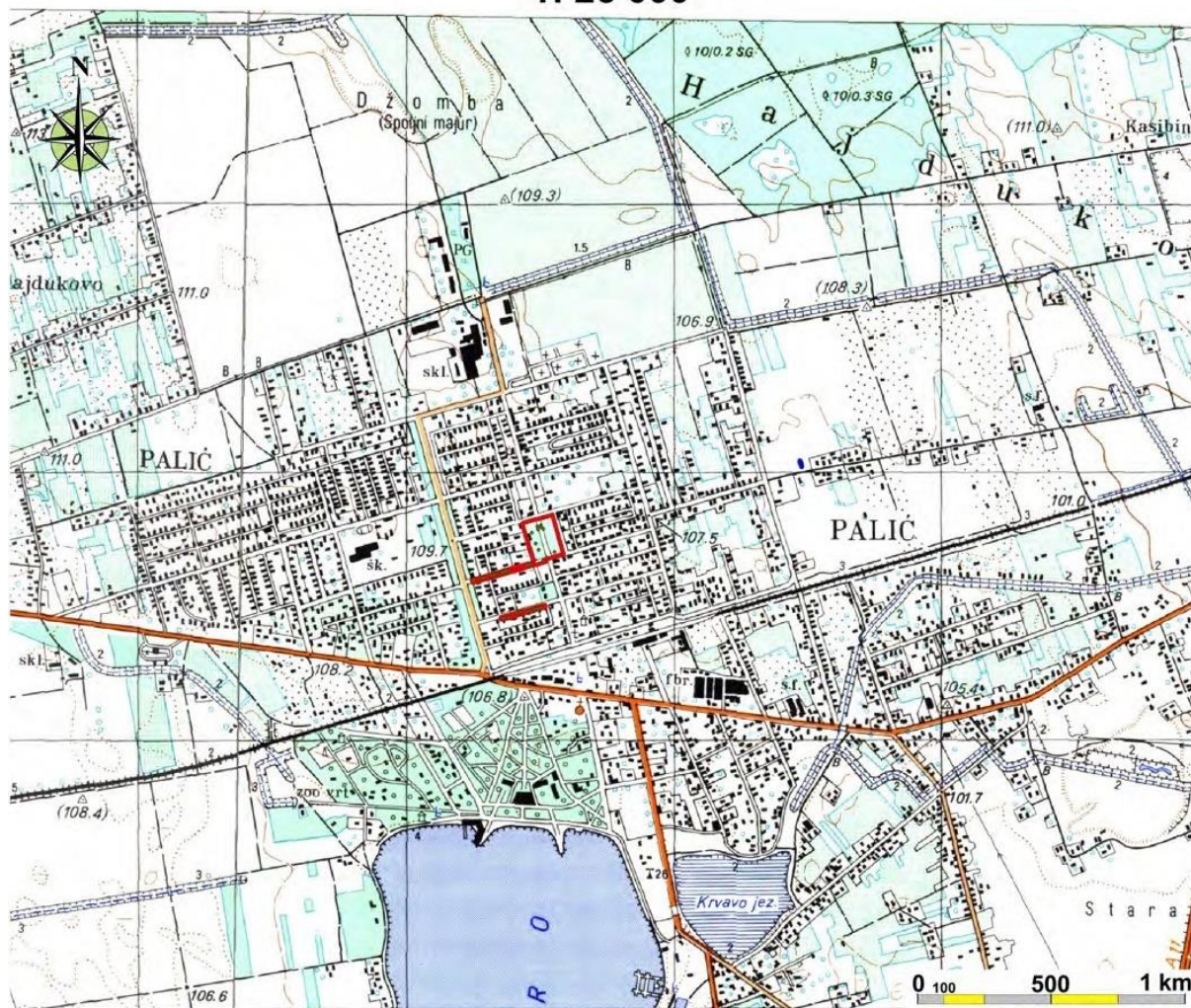
Узимајући све наведене факторе у обзир, може се закључити да локација где је ово заштићено подручје на Палићу припада умереној климатској зони, са јаче назначеним континенталним особинама.

На северу Палића, на простору где се налазе стабла хрasta лужњака заступљено је земљиште из раздела аутоморфних, класа антропогено аутоморфно земљиште, тип риголано. Ова земљишта карактерише влажење атмосферским падавинама и немају допунског влажења.

Темељну вредност заштићеног простора чине стабла хрasta лужњака (*Quercus robur* L.).

ПРЕГЛЕДНА КАРТА

1: 25 000

ПРИРОДНЕ ОДЛИКЕ

Предеоне вредности

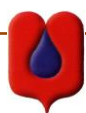
Налази се у северном, рубном делу насеља Палић, у грађевинском реону, на који се надовезују природни предели Суботичке пешчаре. На југу је Палићко језеро са Великим парком и Омладинско језеро. СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ се налази унутар границе Бање „Палић“, а улице Беле Бартока и Петефи Шандора у граници заштићеног историјског језгра Палића (извор: Генерални урбанистички план Суботица – Палић до 2030. године, „Јавно предузеће за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање“ Суботица). У овом делу насеља заступљене су куће, односно породично становање. Већином приземни објекти са двориштима. У мирном амбијенту насеља очувале су се наслеђене вредности – старе виле окружене вртовима богатим украсним растињем по којима је бања препознатљива и атрактивна. У појединим улицама задржана је гранитна коцка као коловозни застор. Као што је то случај са простором у границама заштите, и суседне улице су плански уређене применом претежно високог дрвећа. Ту се издваја улица *Зеленгорска* и *Орбанфалва* са широким појасом линијског зеленила у ком доминира црни бор.

Зеленило овог дела насеља има значајну улогу у побољшању микроклиматских услова средине, односно заштитну функцију у односу на стабла храста лужњака као темељну ботаничку вредност простора. Доминанте у пределу чини високо дрвеће, између осталих и стабла храста због импозантних димензија.

СТВОРЕНЕ ОДЛИКЕ

Културно – историјско наслеђе

Стабла храста лужњака на Палићу која се стављају под заштиту као споменик природе засађена су пре више од једног века. Дрвореди се налазе у граници заштићеног историјског језгра Палића. Линијски распоред стабала указује да су стабла сађена, а вероватно самим тим и за ту сврху однегована у расадничкој производњи. Стабла на тргу су слободно распоређена у простору. Одабир врсте у датим природним условима, линијски распоред стабала у дрворедима као и садња, или задржавање солитерних примерака на травној површини трга, су доказ планске садње у циљу уређења насеља. Ипак, због уских профила улица, након једног века очигледно је да су стабла прерасла положај. На тргу се може приметити да пространство за раст и већа незастрта површина погодују овој врсти. Квалитет и учесталост примене биотехничких мера неге и заштите током дужег низа година имају утицај на виталност и декоративност стабала. Такође је веома битан аспект однос човека према окружењу. Опстанак храстова у улици *Беле Бартока*, *Петефи Шандора* и на *Тргу Мађар Ласла* читавог века зависи и надаље ће зависити директно од бриге надлежних из Градске управе и надлежног предузећа. Позитивним ставом, односно свешћу о потреби за очувањем квалитета животне средине, и појединац доприноси очувању природних елемената предела у ком живи. Због тога је свест појединца, локалне самоуправе, невладиног сектора и других заинтересованих страна важан фактор у спровођењу заштите природе. СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ такође представљају и културно – историјско наслеђе, с обзиром на утицај човека од момента производње садница у хортикултури, примене и неговања током периода дужег од сто година.

Насеља и инфраструктура

Насеље Палић улази у обухват Града Суботица. Према Генералном урбанистичком плану Суботица – Палић до 2030. године на овом простору заступљено је породично становање средњих густина (50–100 становника). Споменик природе се налази у урбанистичкој зони 20 – Палић. Од инфраструктуре у границама заштићеног подручја у Генералном плану су приказане и гасоводна мрежа у улицама *Беле Бартока* и *Петефи Шандора* и ободом *Трга Мађар Ласла*. Систем снабдевања водом и електроенергетска мрежа пролазе улицом *Беле Бартока*. КДС мрежа иде кроз *Беле Бартока*, пролази *Тргом* и делом кроз *Петефи Шандора*. Канализација иде само испод асфалтираног пута на *Тргу*. У Генералном урбанистичком плану су приказани постојећи оптички каблови у улицама *Беле Бартока* и *Петефи Шандора* и ободом *Трга Мађар Ласла*.

Постојећа просторно–планска и пројектна документација

У Генералном урбанистичком плану Суботица – Палић до 2030. године дрвореди у улицама *Беле Бартока* и *Петефи Шандора* издвојени су за заштиту. Према Генералном плану потребно је задржати постојеће зеленило, очувати што више постојећу вегетацију и уградити у структуру насеља у циљу формирања система зеленила. За садни материјал треба изабрати аутохтоне врсте адаптиране на владајуће климатске и педолошке услове. Услови за подизање, реконструкцију, попуну, одржавање и заштиту јавних зелених површина су дефинисани Одлуком о одржавању јавних зелених површинама („Сл. лист града Суботице“, бр. 45/2014 и 53/2016).

Израђен је у претходном периоду План уклањања инвазивних врста, ревитализације и уређења СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ којим су за садњу предложене аутохтоне врсте како би зелена површина била функционална у што дужем периоду. Алохтоне неинвазивне врсте декоративних форми предвиђене су у малом броју и тачкастим распоредом. Како је предвиђено етапно уклањање инвазивних врста, а том приликом ће у значајној мери бити смањен удео покровности зеленила у спрату дрвећа, истом динамиком предвиђа се и ревитализација.

2. ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Оцену стања животне средине на подручју града Суботица даје Завод за јавно здравље Суботица. Како окружење заштићеног подручја чини стамбена зона са породичним кућама у оквиру оцене стања животне средине као главни параметар је узет квалитет ваздуха.

Мониторинг квалитета стања ваздуха на територији града Суботица показује да је у Суботици ваздух треће категорије, прекомерно загађен, услед прекорачених годишњих граничних вредности концентрације суспендованих честица PM10 и PM2.5. Може се закључити да на територији града Суботица аерозагађење првенствено потиче од саобраћаја током читаве године, као и дифузних тачкастих извора у зимском периоду. Могућа су краткотрајна, епизодна загађења са знатно вишим концентрацијама. Овакво стање може иритирајуће деловати, нарочито ако су и метеоролошки услови неповољни.

У циљу побољшања квалитета ваздуха оцењено је да на територији града Суботица треба више пажње посветити чишћењу и прању улица, **неговању и проширивању зелених површина, садњи заштитног зеленог појаса поред саобраћајница**, претварању запуштених и коровом зараслих парцела у паркове и децја игралишта и санацији дивљих депонија (Завод за јавно здравље Суботица, 2014; 2015; 2016, 2017, 2018.).

3. ПРЕГЛЕД КОНКРЕТНИХ АКТИВНОСТИ, ДЕЛАТНОСТИ И ПРОЦЕСА КОЈИ ПРЕДСТАВЉАЈУ ФАКТОР УГРОЖАВАЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ је изложен деградационим процесима због чега је укупна функционалност и декоративност смањена. Највише је изражен негативан утицај инфраструктуре која пролази кроз коренов систем стабала.

Угроженост се огледа у утицају разних фактора, од којих главне угрожавајуће факторе представљају:

- подземна инфраструктура која пролази кроз коренов систем стабала;
- смањење површине под зеленилом;
- изостанак и неправовремено спровођење мера неге и заштите;
- непланска изградња;
- могућности настанка и ширења пожара и друго.

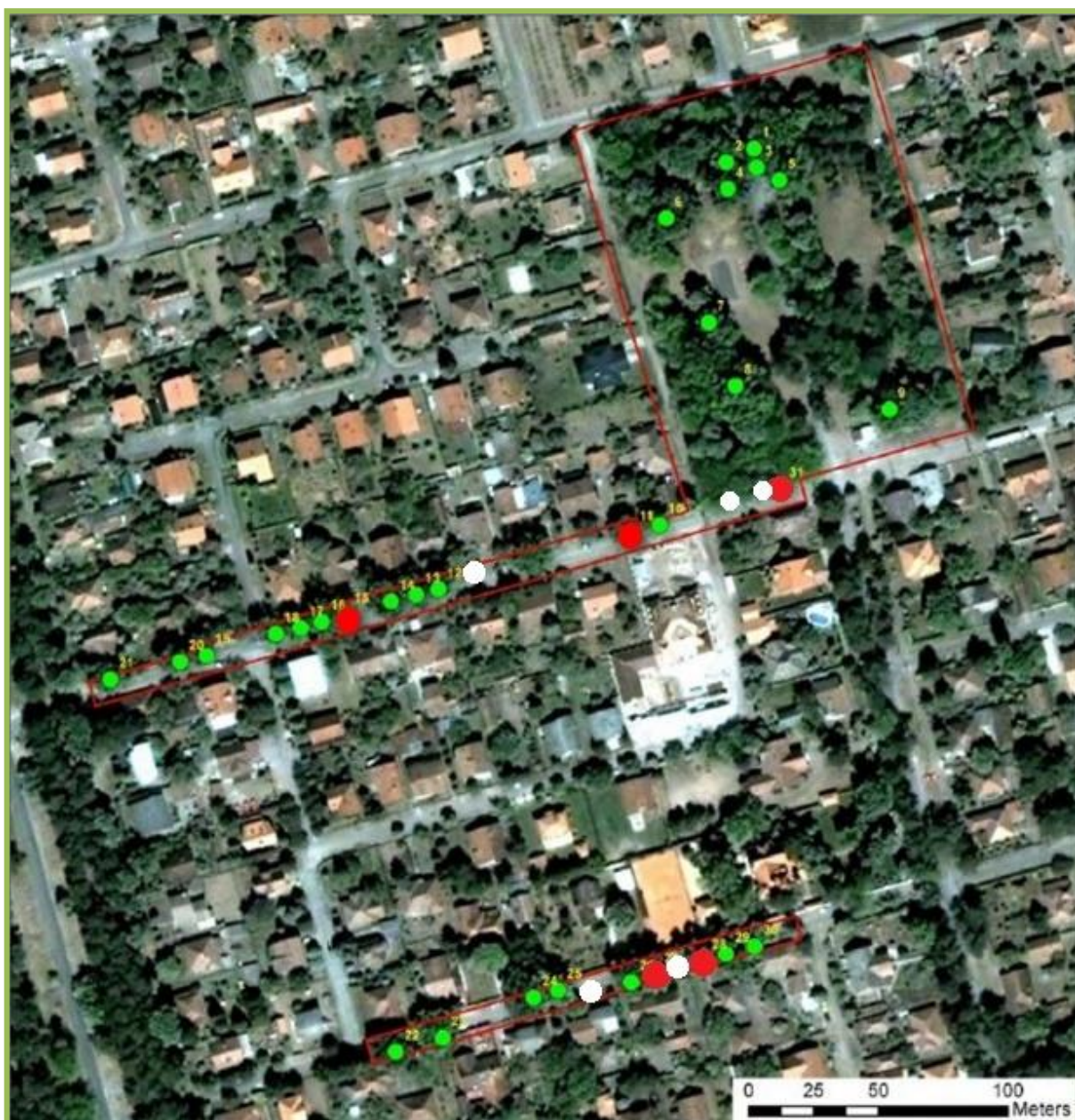

4. ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Генерални концепт заштите, унапређења и одрживог развоја СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ произилази из потребе за очувањем стогодишњих дрвореда и солитерних стабала храста лужњака у насељу Палић. На тај начин омогућава се очување зелених површина. Очување старих дрвореда смањује микроклиматске промене као на пример, утицај дувања ветрова у насељу и топлоту током лета.

Генерални концепт заштите усмерен је на очување постојећих вредности. Заштитом се обезбеђује примена адекватних мера одржавања, очување и унапређење и дају се смернице за даљи развој и уређење простора.

На ортофото снимку су приказана зеленим тачкама постојећа стара стабла храста лужњака (Студија заштите), црвеним тачкама позиције уклоњених

девитализованих старих стабала храста лужњака и белим тачкама новопосађене дрворедне саднице исте врсте (садња у децембру 2019. године) према Решењу о условима заштите природе број 03–2732/2 од 02.11.2018. године Покрајинског завода за заштиту природе.

Смернице за унапређење су:

- сачувати постојећа здрава, квалитетна стабла,
- планирати замену престарелих и реализовати замену престарелих и девитализованих стабала квалитетним, школованим садницама исте врсте,
- предвидети санацију вредних старих стабала методама дендрохирургије,
- спроводити етапно уклањање стабла инвазивних врста и наставити уклањање подраста инвазивних врста
- спроводити ревитализацију садњом аутохтоних врста дрвећа и алохтоних врста дрвећа и декоративног шибља који немају инвазиван карактер

СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ треба очувати и унапредити. Заштићено подручје треба да се развија као јавна зелена површина. Изградња је ограничена на објекте уређења зелене површине и неопходну инфраструктуру по посебним условима заштите природе.

5. АНАЛИЗА И ОЦЕНА УСЛОВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЦИЉЕВА

План управљања СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ по садржају обухвата двојаке задатке. Једни су управљачке активности, а други представљају задатке формулисане на основу одређених дугорочних циљева које ће обезбедити унапређење природних вредности.

То није план активности само Управљача него свих учесника и корисника простора подручја у обезбеђењу очувања вредности под заштитом.

Услови за његову реализацију су:

- I.** Финансијска подлога и подршка разрађене према субјектима који су у обавези да учествују у реализацији Плана:
- локална самоуправа – Град Суботица;
 - накнаде за коришћење заштићеног подручја СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ од корисника простора;

II. Дефинисање годишњих програма, урађених на бази понуђеног Плана, у којима ће бити садржани задаци и послови предвиђени за реализацију у текућој години, динамика њиховог извршавања и висина потребних средстава, као и њихово обезбеђивање, који омогућује континуитет активности на спровођењу дугорочних циљева.

Оцена четири главна основа на којима се планске активности могу остваривати:

1. Организовање, опремање, кадровско оспособљавање Управљача

Имајући у виду и просторно и садржајно (презентација добра, ревитализација, екотуризам, сарадња са бројним корисницима и др.) потребе у спровођењу обавеза Управљача, основну претпоставку за остваривање Плана чини одговарајуће организовање, опремање и кадровско оспособљавање.

2. Обезбеђивање финансијских средстава из планираних извора за Управљача и друге субјекте

За остваривање програмом предвиђених мера неопходно је обезбеђивати финансијска средства из свих законом предвиђених извора, у потребним годишњим износима.

Уколико се не постигну планирани обими средстава потребни за реализацију Годишњих програма управљања, јасно је да ће и делови Плана морати бити умањени, нарочито у сегментима који се односе на: посебне мере заштите и унапређивање заштите.

3. Доношење планске и друге документације

Битна претпоставка за остваривање савремене интегралне заштите у СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ и непосредног окружења, јесте доношење одговарајуће просторне и урбанистичке документације – регулациони планови и сл.

Имајући у виду да су за доношење појединих врста документације надлежни други субјекти, Управљач ће се ангажовати на иницирању њихове израде, уз одговарајуће укључивање у процес рада.

4. Сарадња са надлежним и заинтересованим субјектима

Од великог значаја за успешно остваривање овог Плана је усаглашени, заједнички рад и сарадња свих корисника подручја као и свих субјеката (локална заједница, надлежне институције, заинтересоване стране), који су надлежни или заинтересовани за заштиту, очување природних вредности СП „Стабла храста лужњака на Палићу“. Главна корисничка група заштићеног добра су власници парцеле и локално становништво које станује у непосредном окружењу Споменика природе.

6. ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ, ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

План управљања заштићеним подручјем обухвата све мере и активности унутар граница заштићеног подручја без обзира да ли се оне односе на радове и активности које спроводи Управљач, други корисници простора заштићеног подручја или надлежни органи власти.

Задатак Управљача је да успостави организованост у погледу управљања природним вредностима подручја унутар граница Споменика природе, на бази *поверених послова и утврђених обавеза из Одлуке о заштити*. У оквиру наведеног дужан је нарочито да:

- обезбеди спровођење режима заштите и очувања природног добра;
- усклађује коришћење и развојне активности са циљевима очувања и унапређења природних вредности;
- води рачуна о развијању презентације, едукације и научно-истраживачког рада природних вредности СП “Стабла храста лужњака на Палићу”.

Одлуком о заштити и Законом о заштити природе поверена су и јавна овлашћења по којима Управљач у спровођењу прописане заштите треба да:

- врши обележавање;
- обезбеђује чуварску службу;
- доноси акт о унутрашњем реду и накнадама за коришћење заштићеног подручја;
- спроводи право активне легитимације кроз подношење прекршајних и кривичних пријава;
- доноси планове и програме управљања заштићеним подручјем.

У складу са овим обавезама и дугорочним циљевима, у Плану управљања СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ за период 2025–2029 године, Управљач одређује следеће приоритете за период 2025–2029 године:

- Допуњавање базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у циљу дефинисања пројекта активне заштите и бољег чувања заштићеног подручја;
- Спровођење активних мера заштите (орезивање, редовне мере одржавања, ревитализација стабала, уклањање инвазивних врста);
- Смањивање директног антропогеног притиска (контрола активности у заштићеном подручју);
- Развијање даљих облика презентације природних вредности подручја, едукативних, рекреативних, еко и етно туристичких садржаја у циљу развоја одрживог коришћења;
- Рад на едукацији локалног становништва и корисника заштићеног подручја о значају очувања природних вредности заштићеног подручја и очувања квалитета животне средине;
- Уклапање у мрежу еколошких коридора;
- Израда испровођење пројекта активне заштите врста (различите инсекатске групе);

- Просторно дефинисивање нових едукативних садржаја – амфитеатар на отвореном, интерактивне едукативне табле и слично.

По свом карактеру наведени приоритети за плански период су такви да се већина не може реализовати до краја периода већ имају континуирани карактер. У складу са карактером задатака и у зависности од финансијских могућности опредељиваће се годишња динамика њихове реализације.

7. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Споменик природе чине појединачна стабла храста лужњака. Њихово очување зависи од параметара животне средине али највише од квалитета ваздуха. Било би потребно укључити локалитет заштићеног подручја у мониторинг квалитета ваздуха.

У складу са статусом заштите, циљевима одређеним актом о заштити, као и потребе препознавања потребних мера заштите међу темама за научно истраживање планирају се:

- праћење стања свих стабала (промене и запажања уносити у постојећи табеларни приказ, мануал) ;
- програм дендрохируршке санације најугроженијих стабала;
- генетска истраживања стабала храста.

Образовне теме треба везивати за значај врсте и уопштено очување стабала знатне старости па се планира:

- сарадња са образовним институцијама (вртић, локална школа, Зоолошки врт) на формирању образовног програма за предшколски и школски узраст о значају храста лужњака, историјату врсте у региону и другим врстама храста као репрезентима различитих станишних услова,
- просторно дефинисивање нових едукативних садржаја (амфитеатар на отвореном, интерактивне едукативне табле и сл.).

Предложене теме и активности се могу допуњавати у складу са циљевима заштите. Реализоваће се у складу са могућностима и исказаним интересима стручњака и институција. Управљач ће пружити логистичку подршку, а активности треба да спроведу заинтересовани субјекти. Садржај и динамика одређиваће се годишњим програмима.

8. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НА ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈУ И УРЕЂЕЊУ ПРОСТОРА

Пошто су заштићена подручја издвојена за заштиту као општи интерес и проглашавају се у складу са Законом о заштити природе, као и доношењем посебног акта о успостављању заштите, одрживи развој у заштићеним подручјима усмерен је према трајном очувању и унапређењу природних вредности због којих је успостављена заштита. Принципи одрживог развоја примењују се на целој територији Републике Србије. Национална стратегија одрживог развоја („Сл. гласник РС”, бр. 55/05, 71/05, 101/07) дефинише одрживи развој као циљно оријентисан, дугорочан, непрекидан, свеобухватан и синергетски процес који утиче на све аспекте живота (економски, социјални, еколошки и институционални) на свим нивоима.

Побољшање стања, виталности и здравственог стања дрвореда и стања зеленила на јавној зеленој површини Трга Ласла Мађара заштићено подручје пружа бројне екосистемске услуге (побољшање квалитета ваздуха, смањење буке, побољшање микроклиматских услова). Предуслов побољшања квалитета ових услуга је смањење ефеката постојећих угрожавајућих фактора, чему доприносе и мере заштите природе.

Одрживо коришћење природних ресурса представља могућност за социјално–економски развој локалне заједнице на основу следећег:

- побољшање здравља и квалитета живота локалних заједница (услед побољшаног стања животне средине);
- пружање ужитка у естетским вредностима ширег окружења;
- унапређење и уређење јавне зелене површине у функцији урбаног зеленила.

Планиране активности су следеће:

1. Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ треба очувати и унапредити мерама дендрохирургије и заменом квалитетних садница исте врсте одређене старости (више од 5 година). Заштићено подручје треба да се развија као јавна зелена површина. Изградњу на Тргу Ласла Мађара треба ограничити на вртно – архитектонске објекте, постављање мобилијара и неопходне инфраструктуре у циљу обogaћивања садржаја заштићеног подручја, а који неће имати негативан утицај на његову темељну вредност.
2. На стабалима храста и зеленој површини треба спроводити редовне мере одржавања (орезивање, кошење, окопавање, потребна заштита од болести). За активности орезивања стабала, спровођења одговарајућих биотехничких мера неге и заштите (уз обавезно премазивање реза фитобалзамом или арбоколом), управљач тренутно нема техничке могућности, али се планира набавка одговарајуће механизације (возило са хидрауличном или телескопском корпом за рад на висини до 30 м за орезивање стабала).
3. Просторна и планска документација према одредбама акта о заштити треба да буде усклађена са актом о заштити и условима заштите природе.

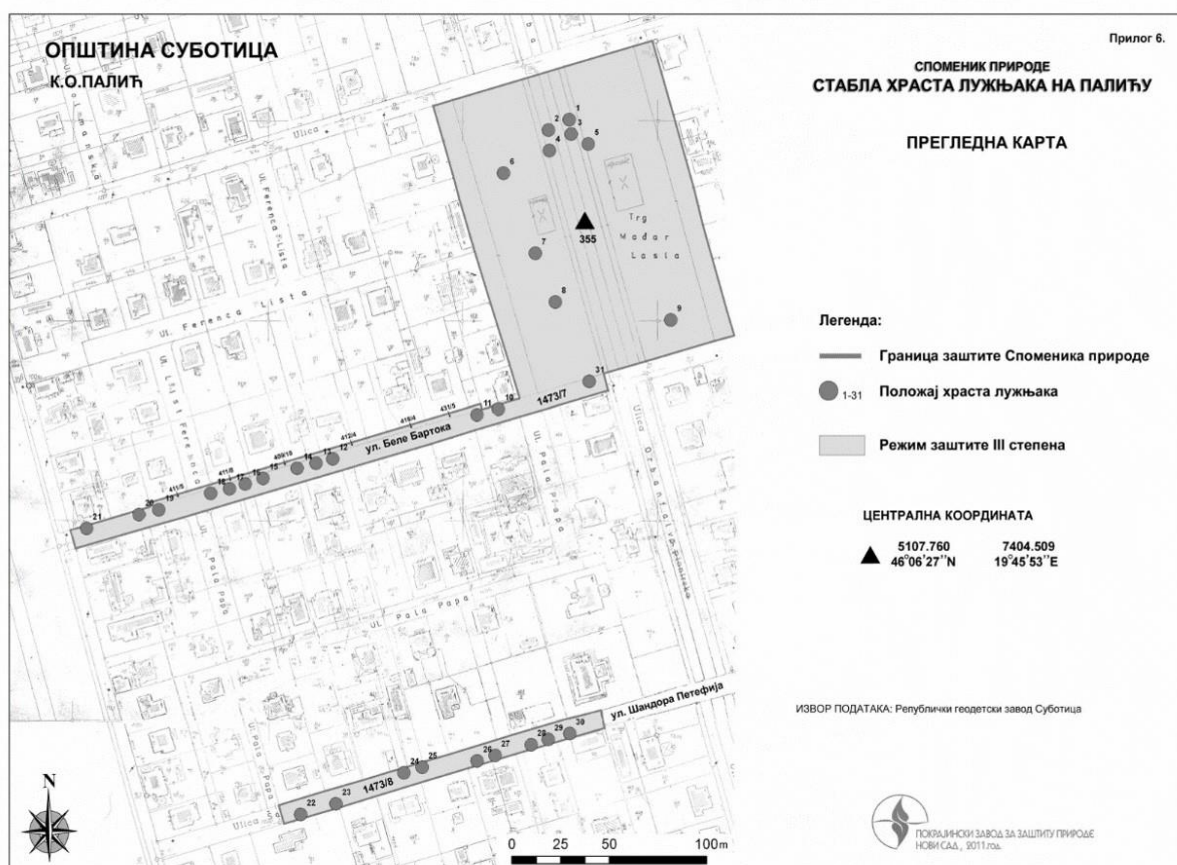

9. ПРОСТОРНА ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПЛАНСКИХ НАМЕНА И РЕЖИМА КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА

Према одлуци о заштити Споменика природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ („Службени лист Града Суботице“ бр. 15/13 и 17/13–исправка) 31 стабло храста лужњака (*Quercus robur* L.) у насељу Палић, у Улицама Беле Бартока и Шандора Петефија и на Тргу Ласла Мађара, проглашено је као споменик природе, тј. заштићено подручје од локалног значаја – III категорије.

Споменик природе се налази на територији Града Суботице, насељеног места Палић, обухватајући парцеле на подручју КО Палић под бројевима: 355, 409/10, 411/5, 411/8, 412/4, 418/4, 431/5, 1473/7 (део), 1473/8 (део). Укупна површина заштићеног подручја износи 2,2585 ха и целокупна је у јавној – државној својини.

Од 31 стабла на заштићеном подручју, 13 се налази у дрвореду у Улици Беле Бартока, 9 у дрвореду у Улици Шандора Петефија и 9 у виду појединачних стабала стабла на Тргу Ласла Мађара. У претходном периоду замењено је 5 девитализованих стабала храста лужњака новим, дрворедним садницама исте врсте, у Улици Беле Бартока 3 и у Улици Петефи Шандора 2 стабла, према Решењу.

На целом заштићеном подручју, свих 2,26 ха, је утврђен режим заштите III степена.

Режим заштите:

На заштићеном подручју **се забрањује:**

- 1) предузимање свих радова који би имали за последицу нарушавање виталности стабала на заштићеном подручју;
- 2) оштећивање, ломљење, кидање и уништавање стабала;
- 3) паљење ватре;
- 4) укуцавање рекламних табли, металних делова и друге сличне непримерене радње које нарушавају кондицију и декоративност стабала;
- 5) одлагање или насипање ма каквог материјала уз дебло;
- 6) бацање и депоновање смећа и свих врста отпадних материјала ван контејнера;
- 7) предузимање свих радова који нису у складу са заштитом, радова који би узроковали нарушавање пејзажне вредности и радова који би довели до деградације заштићеног подручја.

На заштићеном подручју **се ограничава:**

- 1) уклањање, уређење и садња дрвећа, на активности у складу са планом управљања заштићеним подручјем, пројектима хортикултуралног уређења и условима заштите природе;
- 2) изградња, на објекте за потребе уређења зелене површине (вртна сенила, салетле, платои, надстрешнице, дечја игралишта, вртни базени, стазе, мобилијар и сл.) и инфраструктуру, по посебним условима заштите природе;
- 3) употреба хемијских средстава, на употребу у случајевима и на начин предвиђен законом;
- 4) научно–истраживачке, образовне, информативно–пропагандне и друге активности, на оне које не угрожавају природне и створене вредности.

10. АКТИВНОСТИ НА ПРОМОЦИЈИ ВРЕДНОСТИ

Приоритетни задаци активности на промоцији вредности заштићеног подручја СП „Стабла храста лужњака на Палићу“:

- рад на промоцији заштићених и строго заштићених врста, аутохтоне дендрофлоре и вегетације,
- рад на промоцији очувања и унапређења јавних зелених површина.

Начини реализовања промотивних активности су следећа:

- објављивање штампаних и електронских публикација посвећених природним вредностима СП „Стабла храста лужњака на Палићу“,
- реализовање едукативних програма (у сарадњи са основном школом и предшколском установом),
- израда и постављање информативних табли (периодично),
- представљање у медијима у склопу промоције свих постојећих заштићених подручја Суботице,
- промоција кроз активности Визиторског центра Лудаш као централне тачке за промоцију заштићених подручја око Суботице.

11. СТУДИЈСКА (ИСТРАЖИВАЧКА), ПРОГРАМСКА, ПЛАНСКА И ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЦИЉЕВА И АКТИВНОСТИ

У циљу уређивања услова коришћења подручја СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ и уређивања односа са садашњим и будућим корисницима, а у складу са постављеним законским решењима Управљач је током претходног петогодишњег периода донео Акт о накнадама за коришћење заштићеног подручја и Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби, а сваке године ће доносити:

- Годишњи програм управљања (за сваку годину посебно) који се ради на бази Плана управљања и представља програм његове реализације за дату годину. Динамика и потребна средства за реализацију исказују се сваке године у зависности од темпа и могућности реализације.

Рок: 15. новембар текуће године;

- Имајући у виду одредбе члана 20. Одлуке о заштити заштићеног подручја Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ којом се налаже усаглашавање планова и програма коришћења природних ресурса и простора заштићеног подручја са овим Планом управљања и режимима заштите, постоји обавеза усаглашавања основа и програма које доносе корисници.

Рок: према законским прописима;

12. ОБЛИЦИ САРАДЊЕ И ПАРТНЕРСТВА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ ВЛАСНИЦИМА И КОРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ

Интеграција локалног становништва и корисника простора у процесе заштите природе је један од кључних задатака и представља стратешки циљ доброг управљања заштићеним подручјем. Посебно треба радити на томе да, упркос ограничавајућем концепту заштите природе, који се из оперативних разлога базира на забранама, локално становништво препозна свој интерес у процесу остваривања заштите природе (здрава животна средина, туристичка валоризација, одрживо коришћење јавних зелених површина).

Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ чини специфичним мала површина окружена насељем која је уједно део јавних зелених површина. Локално становништво, становници из кућа у окружењу Споменика природе, је циљна група за сарадњу на заштити природе.

Од велике је важности да локално становништво и корисници простора препознају свој интерес у чувању природних вредности и очувању вредног зеленила.

Имајући у виду велику површину заштитне зоне и бројне кориснике на овом подручју, Управљач ће тежиште рада морати стално базирати на контакту и сарадњи. Прво током планирања активности појединих корисника, ради правовременог усклађивања са прописаним режимима, а затим и током реализације планираних активности.

Са месном заједницом, удружењима грађана и невладиним организацијама, сарађиваће се по потреби и у одређеним пројектима са циљем уређивања простора и презентације природних вредности:

- информисање локалног становништва о природним вредностима и мерама које се спроводе у циљу заштите, могућностима уређивања и коришћења јавне зелене површине;
- тражење помоћи у конкретним акцијама у спровођењу мера активне заштите (волонтерски надзор, мере заштите храстова и станишта које храстови пружају разним групама животиња као и мере активне заштите инсекатским групама и птицама, итд.).

Конкретне активности усмерене ка сарадњи са локалним становништвом ће бити дефинисане Годишњим програмима.

13. АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА СПРОВОЂЕЊУ ПЛАНА СА ДИНАМИКОМ И СУБЈЕКТИМА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПЛАНА УПРАВЉАЊА И НАЧИН ОЦЕНЕ УСПЕШНОСТИ ЊЕГОВЕ ПРИМЕНЕ

На основу оквира датог кроз дугорочне циљеве и приоритетне мере управљања Спомеником природе спроводиће се следеће активности:

13.1. Опште мере заштите:

Надзор и праћење стања спровођења прописаних забрана и контролисање начина и обима коришћења у дозвољеним радњама (имплементација режима и Услови заштите природе) и све остале активности управљања заштићеним подручјем у складу са чл. 68 Закона о заштити природе, што се претежно односи на задатке Управљача.

13.2. Посебне мере заштите

Организација и реализација активности посебних мера заштите које се односе на посебне мере (ревитализација, пројекти уређења).

13.1. Опште мере заштите

Надзор и праћење стања спровођења прописаних забрана и контролисање начина и обима коришћења у дозвољеним радњама према степену заштите (имплементација режима и Услови заштите природе) и све остале **активности управљања заштићеним подручјем** у складу са чл. 68 Закона о заштити природе.

13.1.1. Организовање и опремање

Имајући у виду да је Предузеће управљач и на подручју СРП „Лудашко језеро“, СРП „Селевењске пустаре“, ПИО „Суботичка пешчара“, ПП „Палић“, ПИО „Кањишки јараши“ (укупна површина управљања је сса 10 000 ха), са малобројним кадром и основном опремом, јасно је да ће се у планском периоду активности усмеравати на решавање овог проблема.

- опремање – постојећа техничка опремљеност у циљу ревитализације старих стабала није одговарајућа, па је потребно реализовати набавку механизације, првенствено возило са хидрауличном или телескопском корпом за рад на висини до 30 м за резивање стабала, имајући у виду да је то главна мера одржавања виталности старих стабала.
- Постављање нових едукативних садржаја (амфитеатар на отвореном и интерактивне едукативне табле и слично).

*Рок: континуирано
Носилац: Град Суботица*

13.1.2. Чување и надзор

Чување и надзор заштићеног подручја представља континуирани задатак који се реализује у смислу превентивне заштите природних вредности, а у складу са чл. 109 и 110 Закона о заштити природе. Спроводиће га чуварска служба у сарадњи са осталим корисницима простора. Чувар заштићеног подручја ће надгледати спровођење режима заштите, намену и коришћење површина свих корисника простора. Чуварска служба ће кроз надзор ограничавати коришћење на дозвољене видове (члан 6 Одлуке). Стручна служба ће имплементирати одредбе из члана 7 Одлуке праћењем рада чувара и спровођењем одредби члана 57 Закона о заштити природе.

Против извршиоца ће се подносити потребне пријаве. Управљач ће по потреби подносити пријаве, позивати надлежне инспекцијске службе и извештавати Покрајински завод за заштиту природе.

Рок: континуирано

Носилац: Управљач, надлежне инспекцијске службе

13.1.3. Праћење стања

Послове праћења стања природних и створених вредности, као и одрживог коришћења простора спроводиће делом чувар а делом стручни сарадник надлежан за ово заштићено подручје.

Установљена је посебна база података (документационо – информативни систем). Чувар дневно води теренске белешке, чији се битни подаци континуирано уносе у базу података у оквиру Сектора за заштиту природе ЈП „Палић– Лудаш“. Стручна служба такође уноси одређене податке у базу података. Вођење документације (законом прописани Планови, Програми, посебни пројекти, стручни радови) о заштићеном добру обављаће стручни сарадник Сектора.

Рок: континуирано

Носилац: Управљач

13.1.4. Обележавање

Обележавање СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ се реализовало у складу са) Програмом управљања заштићеним подручјем Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ за период 2014–2019. године (децембра 2014. године су постављене три табле за обележавање, а поправка је рађено у континуитету). У планском периоду се очекују радови на текућем одржавању (лакирање носача, замена оштећених делова – у случају да се догоде оштећења).

Постављање нових интерактивних едукативних табле.

Рок: (одржавање табли) континуирано

Носилац: Управљач

13.1.5. Документационо – информациони систем

У складу са обавезама управљача, током програмског периода планира се даље развијање базе података у функцији управљања, коришћења и праћења стања у овом заштићеном подручју.

Рок: континуирано

Носилац: Управљач, Град Суботица

13.1.6. Програмска, планска и пројектна документација

У складу са постављеним законским решењима и Одлуком о заштити Управљач ће донети следећа програмска и нормативна акта:

- Израда и доношење Годишњих програм управљања;
- Израда извештаја о реализацији програма управљања за дату годину;
- Израда извештаја о реализацији Плана управљања за период 2019 – 2024. године;

Рок: 15. новембар текуће године.

Носилац: Управљач

Имајући у виду одредбе члана 20. Одлуке о заштити СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ којом се налаже усаглашавање планова и програма уређења простора, шумских, ловних, водопривредних, пољопривредних и других основа и програма унапређења рибарства и других програма који обухватају заштићено подручје са Просторним планом Града Суботице и овим Планом управљања и режимима заштите, постоји обавеза усаглашавања основа и програма донетих од стране корисника земљишта и других.

Рок: према законским прописима

Носилац: надлежне институције и корисници

13.2. Посебне мере заштите

У оквиру ових мера планирају се реализације пројеката ревитализације и уређења али и све хитне мере санације евентуалних штета на старим стаблима (ломови, извале, напад штеточина или болести).

- Реализација Програма ревитализације – Санитарно орезивање и дендрохируршке мере

Рок: континуирано

Носилац: Управљач, Град Суботица

- Реализација уређења Трга Ласла Мађара

Рок: континуирано

Носилац: Управљач, Град Суботица

- Праћење стања и виталности стабала

Израђен је План уклањања инвазивних врста, ревитализације и уређења СП „Стабла храста лужњака на Палићу“ који садржи и биеколошку основу стабала која

нису била обухваћена истом у склопу Студије заштите. Све промене и запажања уносити у постојећи табеларни приказ (мануал).

Рок: континуирано
Носилац: Управљач

- Снимање положаја стабала аутохтоних и алохтоних неинвазивних врста прецизним ГПС апаратом и апаратом за утврђивање густине проводних судова

Рок: континуирано
Носилац: Управљач

- Спровођење мера активне заштите природе – уклањање стабала и подраста инвазивних врста

Рок: континуирано
Носилац: Управљач, Град Суботица

14. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ДРУГЕ МАТЕРИЈАЛНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА У УПРАВЉАЊУ ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ И НАЧИН ЊИХОВОГ ОБЕЗБЕЂИВАЊА

Законом о заштити природе уређено је да се средства за заштиту и развој заштићених подручја обезбеђују из буџета (Република Србија, Аутономна покрајина Војводина, јединица локалне самоуправе), из прихода који се остваре вршењем делатности Управљача (уколико постоји), од накнада за коришћење природног добра и из других извора у складу са законом.

Полазећи од наведених законских решења и текућег стања имајући у виду да је Планом управљања предвиђена реализација законских обавеза, неопходно је створити услове да се средства обезбеђују из могућих извора.

У планском периоду, врста и обим задатака дефинисаће се годишњим Програмима управљања Споменика природе.

Планирана висина средстава по следећој планираној структури могу се видети из приложених табела.

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2025. ГОДИНУ – Табела прихода за заштићено подручје Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“

Редни број	Извори прихода	Износ у динарима (РСД)
1.	Сопствени приходи	55.000,00
	1.1. Приходи од обављања делатности	0,00
	1.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	55.000,00
2.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	1.265.870,00
	2.1. Град Суботица	1.265.870,00
3.	Остала недостајућа средства	149.688,00
	3.1. Остала средства	149.688,00
	3.2. Конкурси	0,00
	Укупно приходи	1.470.558,00

Из приказаног се види да је реализација Програма планирана финансирањем из сопствених прихода, буџета локалне самоуправе и из других извора (конкурси). Из табеле се види да се од буџета потражују средства везана за активности везане за основне послове управљања заштићеним подручјем (табела расхода):

- I. Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја (А)
- II. Управљање посетиоцима (Б)
- III. Регулисање имовинско правних односа (В)
- IV. Праћење и унапређење стања заштићеног подручја (Г)
- V. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса (Д)
- VI. Остали некатегорисани послови (Е)

Очекује се за плански период, да средства (наведена у табели) годишње треба увећавати у циљу даљег развоја и унапређења функција заштићеног подручја (опрема, механизација). Највећи део средстава за ове послове Управљач обезбеђује из Фонда за заштиту животне средине Града Суботице а мањим из прихода од накнада, а то је механизам који је тек у настајању. Садашња ограниченост финансирања има за последицу недовољно ефикасно управљање и премало могућности за развој.

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2025. ГОДИНУ – Табела планираних расхода за заштићено подручје Споменик природе „Стабла хрasta лужњака на Палићу“

	Врста расхода	Буџет јединице локалне самоуправе (у динарима)	Начин правдања
А.	А. Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја		
	А.1. Чуварска служба	320.000,00	
	А.1.1. Бруто зараде чувара	220.000,00	4
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, одржавање возила)	100.000,00	2 и 3
	А.2. Одржавање заштићеног подручја	945.870,00	
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	350.000,00	4
	А.2.3. Изнајмљивање телескопске корпе за резивање грана на висини	595.870,00	2
	А.2.4. Уклањање подраста инвазивних биљних врста– тарупирање и кошење	0,00	1
	Укупно А	1.265.870,00	
Укупно планирани расходи		1.265.870,00	

- * 1 фактура за обављену услугу од стране ЈП „Палић-Лудаш“
2 фактура трећег лица (по основу уговора о јавној набавци)
3 фактура трећег лица (по основу прибављене најмање 3 понуде)
4 обрачун зарада

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2026. ГОДИНУ – Табела планираних расхода за заштићено подручје Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“

	Врста расхода	Буџет јединице локалне самоуправе (у динарима)	Начин правдања
А.	А. Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја		
	А.1. Чуварска служба	320.000,00	
	А.1.1. Бруто зараде чувара	220.000,00	4
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, одржавање возила)	100.000,00	2 и 3
	А.2. Одржавање заштићеног подручја	945.870,00	
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	350.000,00	4
	А.2.3. Изнајмљивање телескопске корпе за резивање грана на висини	595.870,00	2
	А.2.4. Уклањање подраста инвазивних биљних врста– тарупирање и кошење	0,00	1
	Укупно А	1.265.870,00	
Укупно планирани расходи		1.265.870,00	

- * 1 фактура за обављену услугу од стране ЈП „Палић-Лудаш“
2 фактура трећег лица (по основу уговора о јавној набавци)
3 фактура трећег лица (по основу прибављене најмање 3 понуде)
4 обрачун зарада

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2027. ГОДИНУ – Табела планираних расхода за заштићено подручје Споменик природе „Стабла хрasta лужњака на Палићу“

	Врста расхода	Буџет јединице локалне самоуправе (у динарима)	Начин правдања
А.	А. Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја		
	А.1. Чуварска служба	320.000,00	
	А.1.1. Бруто зараде чувара	220.000,00	4
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, одржавање возила)	100.000,00	2 и 3
	А.2. Одржавање заштићеног подручја	945.870,00	
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	350.000,00	4
	А.2.3. Изнајмљивање телескопске корпе за орезивање грана на висини	595.870,00	2
	А.2.4. Уклањање подраста инвазивних биљних врста– тарупирање и кошење	0,00	1
	Укупно А	1.265.870,00	
Укупно планирани расходи		1.265.870,00	

- * 1 фактура за обављену услугу од стране ЈП „Палић-Лудаш“
2 фактура трећег лица (по основу уговора о јавној набавци)
3 фактура трећег лица (по основу прибављене најмање 3 понуде)
4 обрачун зарада

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2028. ГОДИНУ – Табела планираних расхода за заштићено подручје Споменик природе „Стабла хрasta лужњака на Палићу“

	Врста расхода	Буџет јединице локалне самоуправе (у динарима)	Начин правдања
А.	А. Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја		
	А.1. Чуварска служба	320.000,00	
	А.1.1. Бруто зараде чувара	220.000,00	4
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, одржавање возила)	100.000,00	2 и 3
	А.2. Одржавање заштићеног подручја	945.870,00	
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	350.000,00	4
	А.2.3. Изнајмљивање телескопске корпе за орезивање грана на висини	595.870,00	2
	А.2.4. Уклањање подраста инвазивних биљних врста– тарупирање и кошење	0,00	1
	Укупно А	1.265.870,00	
Укупно планирани расходи		1.265.870,00	

- * 1 фактура за обављену услугу од стране ЈП „Палић-Лудаш“
 2 фактура трећег лица (по основу уговора о јавној набавци)
 3 фактура трећег лица (по основу прибављене најмање 3 понуде)
 4 обрачун зарада

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2029. ГОДИНУ – Табела планираних расхода за заштићено подручје Споменик природе „Стабла хрasta лужњака на Палићу“

	Врста расхода	Буџет јединице локалне самоуправе (у динарима)	Начин правдања
А.	А. Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја		
	А.1. Чуварска служба	320.000,00	
	А.1.1. Бруто зараде чувара	220.000,00	4
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, одржавање возила)	100.000,00	2 и 3
	А.2. Одржавање заштићеног подручја	945.870,00	
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	350.000,00	4
	А.2.3. Изнајмљивање телескопске корпе за орезивање грана на висини	595.870,00	2
	А.2.4. Уклањање подраста инвазивних биљних врста– тарупирање и кошење	0,00	1
	Укупно А	1.265.870,00	
Укупно планирани расходи		1.265.870,00	

- * 1 фактура за обављену услугу од стране ЈП „Палић-Лудаш“
2 фактура трећег лица (по основу уговора о јавној набавци)
3 фактура трећег лица (по основу прибављене најмање 3 понуде)
4 обрачун зарада

